

Täysistunto

Tiistai 6.9.2016 klo 14.00—18.42

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kulttuuriesineiden maastaviennin rajoittamisesta sekä laeiksi varastetuista tai laittomasti maastaviedyistä kulttuuriesineistä tehdyn Unidroit'n yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja yleissopimuksen soveltamisesta annetun lain 8 ja 9 §:n ja Kansallisgalleriasta annetun lain 18 §:n muuttamisesta
Hallituksen esitys HE 112/2016 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Keskustelu

16.17 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kulttuuriperintö on yksi sivistyksen ja kansallisen kulttuurin perustekijöitä. Merkittävien kulttuuriesineiden säilyminen osana kansallista kulttuuriomaisuutta on tärkeää. Tämän hallituksen esityksen tarkoituksena ja tavoitteena on selkeyttää kulttuuriesineiden maastavientiä koskevia voimassa olevia säännöksiä ja saattaa ne ajan tasalle, lisätä tietämystä kulttuuriesineiden maastavientiin liittyvistä menettelytavoista ja lupakäytännöistä ja edistää kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien kansallisaarteiden suojelamista. Voimassa oleva maastavientilaki kumottaisiin tämän uuden lain myötä ja korvattaisiin tällä uudella maastavientilalla. Sitä sovelletaan kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien kulttuuriesineiden vientiin Suomesta muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin ja vientiin unionin alueelta. Laissa määriteltyjä, kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvia esineitä ei saisi viedä maasta ilman maastavientilupaa.

Vientilupaa edellyttävät esineet on jäsennelty laissa neljään pääryhmään. 1—3-kategorioiden ryhmään kuuluisivat Suomen kansalliseen historiaan ja merkkihenkilöihin kuuluvat esineet, muinaismuistolaissa tarkoitetut esineet sekä arvokkaat arkistot ja kokoelmat. Neljäs ryhmä on esineitä, joiden luvanvaraisuuteen vaikuttaisivat ikä, alkuperämaa ja Suomessa oloaika. Maastavientilupaviranomaisina toimisivat Museovirasto ja Kansallisgalleria. Ne pyytäisivät tarvittaessa asiantuntijalausuntoja toisilta museoilta ja muilta asiantuntijatahoilta. Museovirasto ylläpitää uuden lain myötä lupapäätösrekisteriä.

Tällä lailla ei ole valtionaloudellisia vaikutuksia eikä merkittäviä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Sillä ei myöskään ole tarkoitus puuttua yksityisen henkilön omistusoikeuteen, jos henkilö muuttaa pois Suomesta tai jos hän saa kulttuuriesineen perintönä tai osituksen perusteella.

Pidän tätä lakiesitystä tarpeellisena, ja se vastaa myöskin kansainvälisiä sitoumuksiamme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 78/2016 vp

16.19 **Markku Pakkanen kesk:** Arvoisa puhemies! Kuten ministeri tuossa juuri kertoi, niin tämä on tärkeä laki kulttuuriperinnön vaalimisen kannalta. Itse haluaisin kiinnittää huomiota tuohon ryhmä 4:ään — kulkuneuvoihin, jotka siellä on eritelty. Suomessa on tämmöisiä kuin historiallisia autoja. Automobiilikerhot säilyttävät kulttuurihistoriallisesti tärkeitä kulkuneuvoja Suomessa, ja siellä tehdään hyvää kulttuurityötä. Tässä on nyt tärkeällä tavalla otettu esille myös tämmöinen asia, voiko näitä niin sanottuja museoajoneuvoja taikka vastaavia viedä maasta. Pidän tärkeänä, että tämä tarkennetaan tässä esityksessä olevalla tavalla ja saadaan sille asialle viralliset puitteet.

Meillä on Suomessa merkittäviä henkilöitä, jotka ovat ajaneet kulkuneuvolla, ja joitain muita tämmöisiä, presidenttien autot muun muassa esimerkkinä, ja siellä on ollut tämmöisiä tilanteita, että näitä autoja on viety Suomesta ja tällä lailla kadotettu sitä tärkeää kulttuurihistoriallista arvoa. Nyt tässä lakiesityksessä tähän kiinnitetään oikealla tavalla huomiota, ja sitten, kun tämä valiokuntakäsittelyssä on, toivon, että asianmukaisia järjestöjä kuullaan niin sanotusti asiantuntijoina siinä ja saadaan tarpeelliset huomiot lakiin mukaan.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.